

[Žmogaus kova prieš valdžią - tai atminties kova prieš užmaršumą](#) :: Your Favorite Site

Gariūnų ir taksi verslo schemas – identiškos kaip du vandens lašai

Vilniaus apygardos vyriausiasis prokuroras Ramutis Jancevičius sako, kad Gariūnų turgus ir taksi bendrovės valstybę apgaudinėjo pagal seną schemą.

Mokesčių sargų ir teisėsaukinių reidas taksi įmonėse priminė panašiai skandalingai ir su užsidegimu draskytą šešėlinį verslą Gariūnių turguje. Apie garsiai pradėtą bylą šiandien beveik nekalbama. O nuo masinių kratų Gariūnų verslo parke prabėgo nei daug, nei mažai – penki mėnesiai. Dešimtys milijonų nuslėptų mokesčių, daugiau nei šimtas kratų, į teismo salę vedami įtariamieji – tokiomis antraštėmis mirgėjo spauda 2011-ųjų spalį. Vaizdai iš Vilniuje teisėsaugos vykdomos akcijos, pavyzdžiui, įtariamųjų pristatymas į teismą, ne vienam primena Gariūnų „ryklių“ suėmimus. Premjeras Andrius Kubilius ir jo aplinka šią teisėsaugos pareigūnų akciją pradėjo lyginti net su „Leo LT“ išardymu. Tačiau nuo efektingai atrodančių suėmimų bei nuostolių skaičiavimo iki teismo ir bausmių – netrumpas laikas. Didmenininkų, prekėmis aprūpinančių Gariūnus, bylą Vilniaus apygardos prokurorai pradėjo prieš pusantų metų, o atomazgą žada dar po pusės, prieš pat Seimo rinkimus. Tada ir paaiškės, kokių bausmių galėtų sulaukti keturios organizuotos grupės ir 53 įtariamieji, įsteigę tris įmones, prekyvė Gariūnų turgavietėje be dokumentų, be apskaitos, nemokėdami mokesčių. Sukčiavimas stambiu mastu, dokumentų klastojimas, apgaulingas apskaitos tvarkymas, – tokie įtarimai reiškiami Gariūnų turgaus sukčiautojams. Milijoninė žala! Šankstinais Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) skaičiavimais, vien per pastaruosius 18 mėnesių Gariūnų turgaus prekiautojai, neįtraukdami į apskaitą prekių įsigijimo ir pardavimo, nesumokėjo per 3,3 mln. litų pridėtinės vertės mokesčio (PVM), apie 1 mln. litų gyventojų pajamų mokesčio (GPM) ir privalomojo socialinio draudimo (PSD) mokesčio. „Tiksli nuslėptų mokesčių suma paaiškės gavus ūkinės finansinės veiklos specialisto išvadą, kurių byloje paskirta net 32“, – „Vilniaus diena“ informavo FNTT atstovė spaudai Rūta Andriuškaitė. Nuo FNTT tyrimo pradžios praėjo jau veik penki mėnesiai, tačiau lig šiol dar neaišku, kokia buvo tikroji įsigytų prekių kaina, kokie buvo į apskaitą neįtrauktos prekybos mastai. Laukiama, kol savo žodį tars mutinės laboratorijos ekspertai. Tiesa, per ikiteisminį tyrimą kai kurie įtariamieji atlygino dalį padarytos žalos ir į valstybės biudžetą sumokėjo kiek daugiau nei 100 tūkst. litų PVM, GPM ir PSD mokesčių. O kiti su Valstybine mokesčių inspekcija dar tikslina, kokias sumas reikia grąžinti valstybei. Areštuotas ir įtariamųjų turtas, kurio vertė, FNTT duomenimis, kiek daugiau nei 8 mln. litų. Kol ikiteisminis tyrimas nebaigtas, įtariamieji padarytą žalą valstybei gali atlyginti tik savanoriškai. Nesuskaičiuoja naudos Kiek Gariūnuose pernai vyko patikrinimų, kiek pažeidimų užfiksuota? Tokios informacijos Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (VMI), pasirodo, nė neturi, tad kaip pasikeitė situacija nuo praėtų metų spalio, pasakyti nelengva. Valstybė netgi nežino, kiek žmonių Gariūnų prekyvietėje prekiauja su verslo liudijimais. Vilniaus apskrities VMI viršininkas Marius Žemgulis tenurodo tendenciją: bendras jų skaičius Vilniaus apskrityje išaugo – jų išduota beveik 350 daugiau nei pernai. Iš viso – beveik 2,8 tūkst. Konkrečių duomenų apie pinigų srautus prekyvietėje nėra. Gariūnų turguje įrengta 3,76 tūkst. prekybos vietų. Remiantis Vilniaus apskrities VMI turima informacija, juridinių asmenų vietų skaičius sudarė iki 10 proc. visų vietų. Didžiausios Vilniaus turgaus apyvartos nurodyti taip pat neįmanoma, nors tokių bandymų būta. Mykolas Majauskas, premjero patarėjas, yra teigęs, jog ši gali siekti apie 300 mln. litų. Tačiau tokio skaičiaus niekas negali nei patvirtinti, nei paneigti. „Ten prekiauja apie 4000 mokesčių mokėtojų, o dalis iš jų nuolat keičiasi“, – nurodė Vilniaus apskrities VMI viršininkas M. Žemgulis. Pasakyti, ar padidėjo turguje PVM mokėtojų skaičius, taip pat keblu. Mokesčių inspekcijos atstovo teigimu, bendra tendencija – kad tokių atvejų daugėja: 2011 m. Vilniaus apskrityje buvo kiek daugiau nei 2,15 tūkst. PVM mokėtojų, o šiemet suskaičiuota 159 mokėtojais daugiau. Akivaizdu, kad vengiama nurodyti tikrąją apyvartą, siekiant išvengti reikalavimo tapti PVM mokėtoju. – Kada vadinamoji Gariūnų byla galėtų pasiekti teismą? – Galiu patikinti: ši byla tikrai turi teisinę perspektyvą. Ir ta perspektyva yra artima. Manau, kad iki rudens tai turėtų įvykti. – Apie kokią įtariamųjų skaičių galime kalbėti? – Tyrimas nėra baigtas. Kol kas negaliu atsakyti, bet užtikrinu: jų bus ne vienas, ne du, ne trys ir ne dešimt. Buvo grupės asmenų, kurie, švelniai tariant, naudojo žmonėmis, vogė pinigus iš valstybės. Čia nieko nauja. Ta sistema – principinė, kuri, kaip matome, taikoma ir taksi firmose. Ši valstybės apgaudinėjimo schema tokia sena kaip ir pati valstybė. Gariūnų darbas dėl to nesutriko: dirbama, pardavinėjama. Prieš atlikdami kratas gerai pagalvojome, surinkome, įvertinome, padarėme kratas ten, kur reikėjo. Niekas nepaneigs, turguje taikėmės į „ryklius“, kurie mito mūsų valstybės geranoriškumu, naudojo paprastais pirkėjais. Nė vienas pirkėjas Gariūnų turgavietėje nenukentėjo. – Ar jau nustatyta preliminarai valstybei padaryta žala? – Tos sumos kol kas negaliu įvardyti, dar vykdomi skaičiavimai. Gariūnai savo laiku buvo kelių valstybių urmo bazė, ne vien Lietuvos. Žalos nustatymo klausimais bendradarbiaujame su FNTT. Nusikalstamos veiklos laikotarpis ilgas, taigi nustatyti žalą – sudėtinga. – FNTT informavo, kad šiuo metu nė vienam kaltinamajam Gariūnų byloje kardomoji priemonė – suėmimas – nėra taikoma. – Taip, tai tiesa. Ar įtariamiesiems reikės sėdėti tam tikroje vietoje, nuspręstas teismas. Jau nebe tas laikas, kai 30 žmonių buvo guldoma ant žemės ir paskui visi tyliai paleidžiami. Padaryta tai, ką mes planavome, įvyko tai, ką padarėme, ir galio užtikrinti, kad byla baigsis logiška pabaiga – teismu. Planuojame bylą baigti iki rudens. Tai, žinoma, tik planas, tačiau tai yra mūsų prioritetas. Nenoriu veltis į politiką, nes du pirštus į viršų keliantys politikai pradės spekuliuoti, kad prokurorai dirba tik prieš rinkimus. Tegul mūsų darbas įvertins visuomenė. – Tačiau su politika ši byla susijusi. Skelbta, kad Gariūnų didmenininkų galbūt neteisėtai įgytais pinigais buvo remiamos kai kurios partijos. – Taip, politinių partijų finansavimas – taip pat tyrimo objekto dalis. Tiriame, kaip ir kur keliavo šių grupuočių pinigai. Paneigti taip pat šito negalime. Klausimas šiandien mums toks: kiek šių įmonių pinigai buvo švarūs ir kiek teisėti? Toks epizodas byloje yra. Galio užtikrinti: jokie spaudimo iš politikų nėra ir nebuvo – turiu per storą odą. Irina Antulienė Buvusi Gariūnų iniciatyvinės smulkiųjų prekybininkų grupės atstovė Kiek aš žinau iš savo pažįstamų prekiautojų, pokių Gariūnų turgavietėje – jokių. O kas galėjo pasikeisti? 70–80 proc. prekių dabar vežama iš Lenkijos ir Gariūnai nuo to nesustojo. Visi dirba normaliai. Tas reidas ir taip buvo pavėluotas. Tarkime, viena įmonė ir toliau siunčia prekes, tik jų muitus sumoka Latvijoje. Tos, kurios buvo teisėsaugos pareigūnų tikrinamos, taip pat naudojo šią schemą. Kinių prekių rinkoje Gariūnuose buvo keturi didieji žaidėjai. Visus juos paėmė. Tačiau viena iš įmonių toliau dirba. Po šio valymo ji pasidarė latviška tiesiog. Apie tai dirbantys Gariūnuose nepasakos niekada, nes visi bijo. Irina Antulienė Buvusi Gariūnų iniciatyvinės smulkiųjų prekybininkų grupės atstovė Kiek aš žinau iš savo pažįstamų prekiautojų, pokių Gariūnų turgavietėje – jokių. O kas galėjo pasikeisti? 70–80 proc. prekių dabar vežama iš Lenkijos ir Gariūnai nuo to nesustojo. Visi dirba normaliai. Tas reidas ir taip buvo pavėluotas. Tarkime, viena įmonė ir toliau siunčia prekes, tik jų muitus sumoka Latvijoje. Tos, kurios buvo teisėsaugos pareigūnų tikrinamos, taip pat naudojo šią schemą. Kinių prekių rinkoje Gariūnuose buvo keturi didieji žaidėjai. Visus juos paėmė. Tačiau viena iš įmonių toliau dirba. Po šio valymo ji pasidarė latviška. Apie tai dirbantys Gariūnuose nepasakos niekada, nes visi bijo.

